

Iz Korošega. (Razne novosti.) Poslanec Egger, kojega so mesta in trgi goruje koroški volili in ki se je z volilci sprl zaradi Predilske železnice, je svoj mandat položil. — Veliko veselje je našim liberalcem in nemčurjem napravila obzobda narodnjaka Petra Huterja v Klobasnici zaradi neke prenagle besedice pri nekej dražbi, na 3 mesečno ječo. No, bodi jim! Vsaj druga od njih pričakovali nismo. Ista porotna sodnja je obsodila tudi Primuša Nagele, ki je v Sp. Rožni dolini ljudi okradel za 245 fl. vrednosti. Dobil je 6 mesecev ječe. — V Glinju so imeli tamošnji učenci do novega leta počitnice, ker jim je pridni učitelj Krasnik umrl. Sedaj pride naslednik, katerega pa vsak želi v deveto deželo daleč proč od Glinj. Otroci ga bodo menda pozdravljali: g. učitelj, stariši pa g. brodnar!?

Denarna stiska vedno hujša prihaja. Eksekutivnim dražbam ni konca ni kraja. Razun tega pa še pritiskajo davkarje. Nek kmet je moral plačati 2 fl. 36 kr. eksekutivnih stroškov, ker je 26 fl. od 15. okt. do 15. nov. dolžen ostal. Čutimo, kam so nas naši liberalni politikarji spravili.

V Celovcu imamo dvoje učiteljskih pripravnišče, prvo za učitelje, drugo za učiteljice. Na prvem je nameščen 1 ravnatelj s 1700 letne plače, 2 učitelja s 1200 fl., 2 s 1000 fl., 3 s 1000 fl., 1 s 900 fl. in 4 s 800 fl. Na drugem so 3 učitelji s 1600 fl., 2 s 1000 fl., 1 učiteljica s 1000 fl., 3 učiteljice s 800 fl. Sploh vseh stroškov je na obojem pripravnišču skupaj na leto 31,456 fl. Že velja!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Novo leto nastopimo s še bolj trdnim prepričanjem da pri 403 milijonih stroškov in s 30—80 milijonov deficita sedanja nemška-liberalno ustavaška stranka ne bode dolgo več gospodariti zamogla. Liberalni listi pravijo, da je dr. Pražak, moravski poslanec, v Prago odpotoval Čehov nagovarjat, naj pridejo v dunajski državni zbor, da pomagajo sedanjo ministerstvo podreti. Mogoče a verjetno ni. — Minister Stremajer je večidel iz Nemčije prišedšim lutrovcem dovolil cerkve staviti v Innsbrucku in Meranu na Tirolskem brez prašanja tirolskega deželnega zbora, ki je leta 1866 sklenil, da se kaj takega ne sme zgoditi brez njegovega dovoljenja. — Svtili cesar so potrdili 2 vojna ukaza namreč: o avanžiranju pri vojni in pa o generalnem štabu. Tudi konservativni listi hvalijo novo uredbo, le eno bi bili še želeli, namreč, da bi generalni štab bil samo svitlemu cesarju podredjen, kakor na Pruskem, a ne tudi ob enem vojnemu ministru, ki je lahko vzet dnés iz liberalne, jutér pa že iz kake druge stranke. V Trstu so te dni spustili prvič na morje novo krasno vojno ladjo oklopnico, katerej je ime: „cesar Maks“. Magyarski ministri niso hoteli 28. decembra priti na Dunaj, da

bi se z našimi pogovarjali o državni banki in o colninski pogodbi. To kaže, da hočejo Magyari res lastno banko in brž izdajati lastne bankovce.

Vnanje države. Pruski ministri so nekega sodnika po imenu Hofrihter, ker ni hotel prisegnoti na Boga, najpoprej zaprli potem pa iz dežele nagnali. Liberalci se nad tem hudujejo. Pravijo, da je to zatiranje svobodne vesti. Čudno, kedar se pa zatira svobodna vest škofov, duhovnikov in katoliških vernikov, potem je tem lažiliberalcem vse prav. — Karlisti so dobili novega, izvrstnega nadpoveljnika, grofa Caserta, ki se je že večkrat kot izvrsten skazal in je ud kraljevske rodbine. Silni sneg zabranjuje nadaljevanje vojske. — Angleži so bili v Aziji pri Peraku, kder so se naselili, hudo tepeni. — Na Filipinskih otokih, ki so daleč za Azijo, je razsajala strašna burja, ki je podrla 3800 hiš in zraven veliko živine ubila 250 ljudi.

Jugoslavjanska vojska zoper Turka.

Kaj da vlade storiti namerjavajo in kako Kristijanom pomagati, tega še naš minister Andrassy ni izpovedal. Na Dnnaju neki prevlada misel, da bo treba Bosnijo z vojno zasesti. — Tem živahniji se vstaši. V Bosni so imeli zbor, kder so Sultanove ponudbe zavrgli in Slovenca Hubmajerja iz Ljubljane postavili za višjega poveljnika. Pri Črnem potoku med gozdnatim gorovjem se je 600 vstašev utaborilo, da zimo prebijejo. Turki so jih sicer napadali a dosedaj zastoj. V Hercegovini so vstaši Turkom vzeli 270 glav živine. Turki so dobili novega generala Mubattir-pašo, ker poprejšni niso ničesar opravili. Ni dvomiti, da bo tudi ta tepen odšel, če ga poprej ne zadene smrtno zrno kakega srčnega Hercegovinca!

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Rim, Neapol in domu.

XXI.

Kmalu ko od Angeljgrada pridemo mimo dvojne straže in se nekoliko na desno zasačemo, je pred nami stala vsa rimska imenitnost, stolna cerkva sv. Petra. — S. Pietro in Vaticano. — Kar si je sree želelo, to ima sedaj pred seboj, vendar ne tako blizo, kakor se na prvi trenutek očesu dozdeva. Zagnali se smo po prostrani, ravni ulici; mislili smo: kmalu bomo tam, in vendar še smo precej časa po trdi cesti brusili, preden stopimo na krasen trg pred Vatikanom. Neka znotranja tužnost se polasti človeka, kedar ima pred seboj razgrnjen zali trg in za njim glavno cerkev celega sveta, kedar pomisli, kar se je nekđaj tu godilo in kar se sedaj godi. Žalostne dogodbe iz prvih časov kristijanstva se pomikajo pred osupnjeno dušo, sili se jej izdehniti: O Gospod! tvoja pota so neizvedna, in tvoja previdnost — kdo jo zapopade? Tukaj na mestu sedanjega trga in tukaj, kjer sedaj oznanuje največje cerkveno poslopje

Zveličarja slavo, kjer prebiva jegov namestnik in vlada ves katoliški svet, je nekdanj davil krvoželjni oroslan pobožne Kristijane. Ali sedaj vabi usmiljeno nebeško Jagnje na sladki dušni pokoj in pod varno zavetje. Mogočni Neron je spreminul, Kristusov nauk, kterege je tajil in one, ki so ga verovali, grozovito preganjal, je nezmagljiv ostal in ostane do konca sveta. Na tem mestu so tekli potoki nedolžne kristijanske krvi. Potem, ko je brezsrčni cesar po nakuplencih na tihem rimsko mesto zažgal, je pahnil krivdo na Kristijane rekoč: „naši najhujši sovražniki, Kristijani, so ogenj nastavili.“ Da se je sedaj vzdignilo nepopisljivo preganjanje nedolžnih spoznavalcev nauka Kristusovega, temu ni treba dolgih dokazov! Vjete so sem vlačili; nekatere so križali, druge ob glavo devali, v kože divjih zverin šivali in pse na nje hujskali, da so jih raztrgali; zopet druge so s smolo oblivali, na zid vrta stavili in v mraku zažigali, da so nevernemu vladarju za razveselovanje po noči svetili. Koga nebi navdajala žalost na tem morišču? In vendar se mora žalost v veselje spremeniti, ker ravno ta prostor je priča in dokaz zmage krščanstva črez rimsko paganstvo!

Na sredi trga ponosno stoji visok obelisk. Sikst V. ga je sem postavil. Krasna je njegova podoba, služi pa ob enem za solnčno uro; jegova senca namreč kaže na tleh dnevne ure. S koliko težavo, nevarnostjo in stroški so ga sem spravili in zopet na noge postavili, je mično vedeti, vendar vse popisati bi bilo predolgo.

Obelisku za stražaja stojita po strani 2 vodometi, ki glasnim pošumom mečeta vodo na višino v podobi srebrno-belih žil in romarju naznanjata, da se žeje v Rimu ni treba bati. Celi trg do Vatikana in cerkve sv. Petra je zajet od krasne sklonine ali kolonade, t. j. pokrita pot, na levo in na desno, 372 orjaških stebrov nosi široko streho in nad zidom stoji 162 kamnatih mojstersko izdelanih podob svetnikov. Sedaj toraj stojimo pred najimennitnejšo cerkvo svetá. Kdaj in kako se je začela?

Prvi kamen za cerkev je položil prvi kristijanski, rimski cesar Konstantin Veliki, in sicer na mestu, kamor so pomorjenih Kristijanov sv. trupla v katakombe na skrivnem pokopali; to je bilo blizu Neronovih vrtov. Truplo prvaka med apostoli, sv. Petra, ki je bil na bližnjem hribu Janikulu križan, so tudi tam pokopali, potem sv. Marcellina, sv. devico Basiliko in Anastazijo. Sedanja velikansko cerkveno poslopje je papež Julij II. zidati začel. Jegovi nasledniki so s hvalevredno radodarnostjo začeto delo nadaljevali 120 let. Najslavniši umetniki so si tukaj spomine svoje vednosti in umetnosti postavili. Slednjč so Urban VIII. l. 1626. dovršeno cerkvo blagoslovili. Sedaj ko začetek vemo, stopimo bliže, in si pogledimo čudovito stavbo, mično za vsakega, učenega in prostega, za vernika in nevernika!

Že to je kaj novega, da pred cerkvenimi vratami beračev ni. Stoji tam stražaj, da jih odganja. Pri vseh drugih cerkvah je vhod od ubogih obložen, ki domače in tuje ljudi s prošnjami kar nadlegujejo. Drobiša nimaš nikoli odveč, če le nekaterim nameniš kaj darovati.

Velikost vatikanske cerkve se na prvi pogled ne da spoznati. Velikost ga omami, da nje razsoditi ne more. Predcerkvišče je že dolgo in široko, kakor naše največje cerkve. Nad njim je ličen mostovž, kder novo izvoljenega papeža kronajo, in od ondot delijo papež apostoljski blagoslov na Veliki četrtek in na Velikonočno nedeljo. Cerkev ima 5 visokih vrat; prikrajne na desnem so zazidane sveta vrata. Kaj sreč človeka čuti, kedar nogo položi v največjo cerkvo celega sveta, to se ne da razložiti. Groza in nek duhoven strah se ga polastita, in duša se čudi nad krasoto, ki razgrnjena leži pred očesom. Nehoté se mu vrinejo misli, ako je cerkva postavljena od človečjih rok tako zala, kakošno še le mora biti stanovališče, ktero je vsemogočni Bog v nebeškem Sijonu za svoje izvoljene postavil?

(Nastavek prih.)

Smešničar I. Gospod Tatovič sreča gosp. Uzmiča in mu pravi: koliko si pa dal za novi klobuk? Gospod Uzmič mu odgovori: ne morem prav vedeti, kajti takrat ko sem ga kupil, ravno niko gar ni bilo v štacuni.

Razne stvari.

(Milodari za hercegovinske in bosenske rodbine) Čč. gg. Fr. Cvetko, župnik 2 fl. Fr. Slanič župnik 1 fl., Jož. Jurčič, kaplan 5 fl., Anton Meznarič, duhoven, 1 fl. in g. A. Kocuvan, učitelj 1 fl. — Prenesek 25 fl. 55 kr., skupaj 35 fl. 55 kr.

(Kat. polit. društvo v Slov. Gradcu) bo imelo v nedeljo po novem letu t. j. 2. januarja 1876 svoj zbor. Začetek je ob 1/2 3 popoldne. Vse ude uljudno vabi odbor.

(Matiča slovenska) vabi svoje družbenike na občni zbor 12. januarja 1876 v dvorani čitalnice Ljubljanske. Volitev bo novih odbornikov namesto 9 gospodov, čijih mandat je potekel. Ti gospodje so: Marn, Pletersnik, Praprotnik, Šolar, Žakelj, Ravnikar, Cigale, Einspieler in Grabrijan. Stari se zamorejo zopet izvoliti. Zunanji udi lahko po volilnih listkih volijo.

(Povabilo.) Krajni šolski svet v Mozirju napravi dne 2. januarja 1876 zvečer veselico v gostilnici g. Josipa Goričarja s tombolo. Izigravala se bodo v domači dekliški šoli izdelana ročna dela — in drugi darovi. — Čisti dohodek je namenjen v podporo ubogih učencev. Naslednje se bodo vršilo petje i ples. K omenjeni zabavi najuljudno vabi vse prijatelje šole in mladine mozirski krajni šolski svet. NB. Pred tombolo se bode igrala igra: „Bod iz Kranja“.